

A levegő szerepe

Nagyon fontos a levegő. Ha a nyersanyag levegőtlené préselődik, és nemlétező anaerób baktériumok szaporodnak el benne, tevékenységük folytán a főnyirodék például hűtlő, rothadó masszává válik, mely a kertben teljesen értéktelen. A jó légszűrő a komposztálás alfája és omegája. Ezért fontos a levegő tárolóhely, a nem jó, ha gödörbe rakjuk a hulladékot; a belekerülő szalma vagy ágyasszedék szintén a lassú és levegőtlen szolgálat. Jó, ha a komposzthalom a háztól nem messzire, árnyékos és szélvédett helyre kerül. Mint hogy a komposztálás időigényes folyamat, a jól tervezett biokertben állandóan két komposztörzsma legyen. Amíg az egyik háborítatlanul érlelődik, addig a másikat fokozatosan felülthetjük.

A nitrogén szerepe

A komposztban felszaporodó baktériumoknak szükségük van nitrogénre, és ehhez a trágyafélék ideálisok. Ha ehhez nem jutunk hozzá, vegyünk komposzt-adalékot (startert). Ebből nem kell sok, elég ha időnként vékony rétegekben megszórjuk a halmozás a szarullal, órlással, csontlással, faham, szárazos mész, bentonit vagy az érett komposzt.

Mit NE tegyünk a komposztba?

- A beteg, vagy kártevőtől hemzsegtő anyagokat azonnal égessük el!
- A kitermelt burgonya fennmaradó szárrészeit a gumó és szárrothadás terjesztésének veszélye miatt ne komposztáljuk.
- Tarackos évelők gyökerét ne vessük a komposztra, mert ott tovább szaporodhatnak. Inkább égessük el.
- Sokan hiszik, hogy a komposztálás során keletkező hő minden gyommagot

hanem égessük el.

● A fák és cserjék nyesszedéke lassan komposztálódik, ezért csak megfelelően darabozva kerülhetnek a komposzthalomra.

● A dió-, gesztenye-, platán-, tölgy- és jegenyefa lombja lassabban bomlik el, ezért mindig csak más anyaggal együtt keverve tegyük a komposztba.

● A főtt konyhai hulladékok gyakran rothadni kezd, nyáveszedhet.

csiraképtelenné tesz. Ez azonban csak nagyon magas hőmérsékleten igaz, és ezt a hőmérsékletet a komposzthalom a valóságban a legtöbb esetben nem éri el.

● Természetesen ne kerüljön a komposztba olyan anyag sem, amely nem bomlik el. Az üveg- és cseréptörmelék, a konzervdoboz, a műanyag sosem ide, hanem az erre szolgáló gyűjtőtartályba való.

Összeállította: Monspart Éva

Bántja a szemét A SZEMÉT?

CSÖKKENTSE!

A hulladékból legyen humusz!

Komposztáljunk!

Nézzon körül: a szemét elönti az országot! Kevés a lerakóhely, s újat senki sem szeretne a közelében. A meglévő szeméttelések működtetése egyre drágább, s emiatt a szemétszállítás díja is csak emelkedni fog.

Az egyetlen biztos módszer a megelőzés: ha elkerüljük a feleslegesen becsomagolt árukat, és a még hasznosítható anyagokat nem a szemétkosárba juttatjuk. Mert így is meghatározhatjuk a szemétkosárba kerülő nyersanyag, mely nem a megfelelő helyre került.

A háztartási hulladékoknak legalább 30 százaléka szerves anyag, melyből humusz lehetne. Ha komposztálunk. Miért nem tesszük? Sok előnnyel jár az egyén és a közösség számára egyaránt:

- kevesebb lesz a szemét, olcsóbb a kezelése
- aki komposztál, javítja a talaj minőségét
- szinte ingyen jut jó humuszhoz, a vegyipar közreműködése nélkül
- nem kell elégetni a feleslegessé vált ágakat, nyesszedéket — nem szennyezi a levegőt (tőlünk nyugatabbra ez már tilos!)
- kevesebb műtrágyára, tüzege lesz szükség. (Nyugat-Európában már megtiltották a tőzgebányászt, nem akarják tönkretenni ezeket a fontos és már ritkaságszámba menő biológiai élőhelyeket.)
- A komposztáláson keresztül megtapasztalhatjuk a természet önfenntartó körforgását, minden nap tesszünk valamit a környezet védelméért, példát adunk a gyerekeknek.

Készült az ÖKÖLOG Alapítvány és az Ökologoktatás gondozásában a Körhasznosított, környezetbarát papíron. Budapest, 1995.

400-ból: 60!

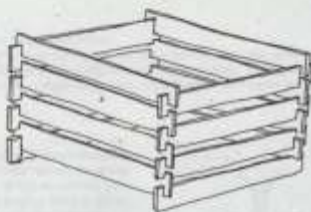
A jó komposzthoz nemcsak megfelelő nyersanyag, azaz szerves hulladék kell. A megfelelő eredmény elérésében egész sor tényező játszik szerepet: a levegő, a nitrogén, a nedvesség, a meleg és a baktérium-flóra. Éppen ezért nem mindegy, hogyan rakjuk, tároljuk a komposztálendő hulladékokat.

A tárolóhely

Sokféle lehet: lazán összerakott deszkákból, csölpök közé feszített dróthálóból, lyukacsos fémlemezéből... Van aki maga készíti el a tárolóhelyet, de vannak készen kapható tetszetős komposztáló keretek is.

1. Újrahasznosított műanyagból készül az egyszerűen összerakható komposztartó. Anyagában színezett fekete színű, az időjárásnak ellenálló, szinte örökké tart. Mérete: 80 x 80 x 80 cm. Ára áfával 2500 Ft. Megvásárolható egységcsomagként: Recyclen Kft. 1225 Budapest, Bányalég u. 80-84. Tel.: 226-1027. Postai utánvétellel is megrendelhető. Hasznos tanácsadó szórólapot is mellékelnek hozzá.

2. Hasonló az előbbihez, de fából: 20 mm vastag oldalfalemelek, melyek egymáshoz fogazással kapcsolódnak. Könnyen összerakható, mérete: 95 x 95 x 75 cm. A faanyagot gomba- és rovarkár elleni védőszerrel preparálják. Kapható: MAV FAVÉD Kft. fatelepe 1048 Budapest, Szilágyi u. 13. Tel: 169-4906. Ára 500 Ft (+áfa)

Hogyan komposztáljunk?

Alulra laza szálás hulladékokat tegyünk, erre kb. 20 cm vastag réteget, és szórjunk rá némi adalékanyagot. Tegyük rá néhány lapát földet, majd újra rétegezzük rá az alkalmas szerves anyagokat. Így folytatjuk, ha megtelt, néhány cm vastagon befedjük földdel és száraz fűvel vagy lombbal. Időnként meglocsoljuk, hogy ne száradjon ki.

● **Keverjük a szárazot a nedves hulladékkal, a durvát a finommal, és tartsuk nedvesen.**

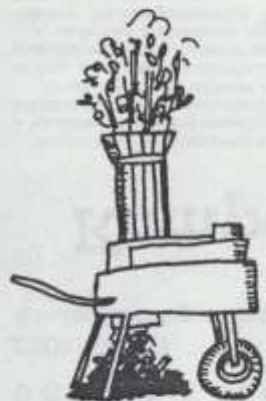
● **Gyorsíthatjuk az érlelést, ha 6-12 hetente átrakjuk a komposztot. Ezzel átkeverjük, felasztjuk az anyagokat, a külső réteg belére kerül.**

A fő nyíradékát, mielőtt a komposztra kerül, rostos, durvább anyaggal kell keverni, hogy ne kezdjen el rothadni. Jó erre a célra a szalma, az ágyrusedék, vagy a felaprított újságpapír — de nem a színes magasztok papírja! (Ha papírt használunk, négy résznyi gyepparadékhhoz egy résznyi újságpapírt adjunk, melyet 2,5 cm-es csúskra vágunk. Ezt felhasználás előtt hígított algatrágyaléba áztatjuk — tanácsolja az *Élet kertje* biokertészeti könyv, melyet érdemes forgatni.)

Áprítás

A komposztálendő hulladékokat 5 cm-nél nem nagyobb darabokra kell aprítani. Ezt megtehetjük metaszóllóval, aprítóberdával és villanymotoros aprítóval. Az utóbbi egy családnak többnyire túl drága beruházás. Ausztriában több faluban például az önkormányzat vásárol ilyen gépet, és szolgáltatásként működtetik. Vagy több család együtt veszi meg. Az összeszeccskázott ágak alkalmasak a felszíni komposztálásra. Ez azt jelenti, hogy mindjárt a kerti ágyásokra teríthetjük. Mulcsoszáznak nevezik ezt a módszert, és sok előnye van:

- ez az eljárás utánozza leginkább a természetes viszonyokat;
- a talajba gyorsan bejutnak a tápanyagok, javul a talaj szerkezete;
- a föld kevésbé szárad ki, ritkábban kell öntözni;
- elnyomjuk a gyomok növekedését;
- a mechanikus ajándékozás feleslegesé válik.

Műanyag tároló keret

